

Zpráva

o výsledku přezkoumání hospodaření Karlovarského kraje za rok 2021

Shrnutí výsledků přezkoumání hospodaření

Ustanovení zákona č. 420/2004 Sb.	Předmět přezkoumání	Výsledek přezkoumání
§ 2 odst. 1 písm. a)	plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků	A
§ 2 odst. 1 písm. b)	finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů	A
§ 2 odst. 1 písm. c)	náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku	A
§ 2 odst. 1 písm. d)	peněžní operace, týkající se sdružených prostředků vynakládaných na základě smlouvy mezi dvěma nebo více územními celky, anebo na základě smlouvy s jinými právníckými nebo fyzickými osobami	A
§ 2 odst. 1 písm. e)	finanční operace, týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví	A
§ 2 odst. 1 písm. f)	hospodaření a nakládání s prostředky poskytnutými z Národního fondu a s dalšími prostředky ze zahraničí poskytnutými na základě mezinárodních smluv	A
§ 2 odst. 1 písm. g)	vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám	A
§ 2 odst. 2 písm. a)	nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku	A
§ 2 odst. 2 písm. b)	nakládání a hospodaření s majetkem státu, s nímž hospodaří územní celek	A
§ 2 odst. 2 písm. c)	zadávání a uskutečňování veřejných zakázek, s výjimkou úkonů a postupů přezkoumaných orgánem dohledu podle zvláštního právního předpisu	C
§ 2 odst. 2 písm. d)	stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi	A
§ 2 odst. 2 písm. e)	ručení za závazky fyzických a právníckých osob	A
§ 2 odst. 2 písm. f)	zastavování movitých a nemovitých věcí ve prospěch třetích osob	A
§ 2 odst. 2 písm. g)	zřizování věcných břemen k majetku územního celku	A
§ 2 odst. 2 písm. h)	účetnictví vedené územním celkem	A
§ 2 odst. 2 písm. i)	ověření poměru dluhu územního celku k průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky podle právního předpisu upravujícího rozpočtovou odpovědnost	A

A ... nebyly zjištěny chyby a nedostatky

B ... byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků uvedených pod C

C ... byly zjištěny nedostatky dle ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb.

Přezkoumání hospodaření (dále také „přezkoumání“) bylo vykonáno na základě ustanovení § 20 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu se zákonem č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon č. 420/2004 Sb.“)

Přezkoumávající orgán: Ministerstvo financí, odbor 17 – Kontrola

Přezkoumaný územní celek: Karlovarský kraj (dále také „kraj“)

Předmět kontroly: přezkoumání hospodaření ve smyslu zákona č. 420/2004 Sb.

Přezkoumané období: rok 2021

Zahájení přezkoumání hospodaření:

Přezkoumání hospodaření bylo zahájeno dne 1. 7. 2021 doručením oznámení v souladu s ustanovením § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 255/2012 Sb.“), ve spojení s ustanovením § 5 odst. 3 zákona č. 420/2004 Sb., č. j. MF-19477/2021/1702-2 ze dne 1. 7. 2021.

Přezkoumání hospodaření vykonáno:

1. dílčí přezkoumání hospodaření v termínu od 13. 9. 2021 do 24. 9. 2021,
2. dílčí přezkoumání hospodaření v termínu od 7. 2. 2022 do 11. 2. 2022 a od 28. 2. 2022 do 3. 3. 2021,

v sídle Krajského úřadu Karlovarského kraje, Závodní 353/88, 360 06 Karlovy Vary, kombinovaně s distančním výkonem kontroly elektronicky zajištěných podkladů s využitím informačních technologií a telekomunikačních nástrojů.

Zápis z 2. dílčího přezkoumání hospodaření obsahoval jeden identifikovaný nedostatek. V návaznosti na uvedené bylo v termínu od 21. 4. 2022 do 22. 4. 2022 prováděno konečné přezkoumání.

Přezkoumání hospodaření bylo vykonáno na základě pověření k přezkoumání hospodaření vydaného ve smyslu ustanovení § 5 zákona č. 420/2004 Sb. a § 4 zákona č. 255/2012 Sb. ředitelem odboru 17 – Kontrola, pod č. j. MF-19477/2021/1702-3 ze dne 1. 7. 2021.

Přezkoumání hospodaření vykonali:

kontrolor pověřený řízením přezkoumání: Pavla Suchopárková
kontroloři: Pavlína Doležalová
Ing. Michal Vogel

Předměty a hlediska přezkoumání hospodaření

Předmětem přezkoumání hospodaření byly údaje o ročním hospodaření kraje, tvořící součást závěrečného účtu podle ustanovení § 17 odst. 2 a 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, vymezené ustanovením § 2 odst. 1 zákona č. 420/2004 Sb. a dále údaje vymezené ustanovením § 2 odst. 2 zákona č. 420/2004 Sb., jejichž výčet je uveden na str. 2 ve shrnutí výsledků přezkoumání hospodaření.

Předměty přezkoumání hospodaření byly ve smyslu ustanovení § 3 zákona č. 420/2004 Sb. přezkoumávány z hlediska:

- a) dodržování povinností stanovených zvláštními právními předpisy, zejména předpisy o finančním hospodaření územních celků, o hospodaření s jejich majetkem, o účetnictví a o odměňování,
- b) souladu hospodaření s finančními prostředky ve srovnání s rozpočtem,
- c) dodržení účelu poskytnuté dotace nebo návratné finanční výpomoci a podmínek jejich použití,
- d) věcné a formální správnosti dokladů o přezkoumávaných operacích.

Přezkoumání hospodaření kraje bylo realizováno na konkrétních datech týkajících se zákonem vymezených předmětů přezkoumání. Informace a podklady byly z celkového souboru veškerých dostupných dat vybírány s využitím odborného úsudku kontrolujícího. Využití odborného úsudku v sobě zahrnuje posouzení rizikovosti a významnosti získaných informací a znalostí konkrétních oblastí a důležitých aspektů prostředí kontrolovaného subjektu, za účelem stanovení přiměřeného rozsahu prověřování a vhodných kontrolních postupů. Výčet konkrétních dokladů a jiných materiálů využitých pro realizaci vlastního ověřování vybraných finančních a hospodářských operací při přezkoumání hospodaření je obsahem přílohy A zprávy, která je její nedílnou součástí. Míru ujištění vycházející ze závěrů této zprávy o přezkoumání hospodaření je nezbytné vnímat v tomto konkrétním rozsahu prověřovaných informací a podkladů. V případě, že při přezkoumání jednotlivých předmětů byly zjištěny chyby a nedostatky, jsou podrobně popsány v další části zprávy.

Při přezkoumání jednotlivých předmětů bylo ověřováno dodržování povinností vyplývajících zejména z právních předpisů uvedených v příloze B, která je nedílnou součástí zprávy.

Zaměření přezkoumání hospodaření

Přezkoumání hospodaření Karlovarského kraje za rok 2021 se detailně zabývalo zejména:

- kontrolou provádění řídicí kontroly dle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční

kontrole), v platném znění, se zaměřením na procesy vedoucí k vynakládání veřejných výdajů v souladu se zásadami účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti na kontrolním vzorku v celkové hodnotě 227 955 897,06 Kč včetně DPH,

- kontrolou realizace výběrových a zadávacích řízení dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění, se zaměřením na kontrolu postupu zadavatele ve smyslu dodržení zásad transparentnosti, nediskriminace, rovného zacházení a přiměřenosti, na kontrolním vzorku veřejných zakázek v celkové hodnotě 142 830 875,37 Kč bez DPH, a kontrolou postupu kraje při uzavření smlouvy přímým zadáním s dodavatelem dopravní obslužnosti dle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů, v platném znění, viz popis nedostatku uvedený dále v textu,
- kontrolou dodržování povinností stanovených zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, a kontrolou správnosti zachycení vybraných operací v rozpočtu dle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, v platném znění,
- kontrolou správnosti, úplnosti a průkaznosti zachycení vybraných hospodářských operací v účetnictví dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, a souvisejících předpisech upravujících oblast účetnictví,
- analýzou procesů vedoucích k výběru žadatelů o poskytnutí individuální dotace na kontrolním vzorku 7 dotací v celkové hodnotě 13 700 000 Kč.

Chyby a nedostatky zjištěné při přezkoumání za rok 2021

Při přezkoumání hospodaření Karlovarského kraje v prověřovaných oblastech na vybraných vzorcích dokumentace (viz příloha),

byl zjištěn 1 nedostatek ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) bod 4 zákona č. 420/2004 Sb.

Popis nedostatku:

Kraj uzavřel dne 20. 10. 2021 smlouvu č. KK03727/2021 o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové osobní dopravě k zajištění dopravní obslužnosti územního obvodu Karlovarského kraje (dále také „Smlouva“) s dodavatelem Autobusy Karlovy Vary, a.s., na období od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022. Na základě dopravcem zpracovaného finančního modelu se pro rok 2022 stanovila kompenzace za poskytování veřejných služeb v předpokládané výši 105 689 921 Kč k souboru linek a spojů specifikovaných v příloze č. 1a) Smlouvy, v celkovém objemu 3 640 448 km.

Smlouva byla uzavřena postupem dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) a § 8, § 9 a § 18 zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o veřejných službách“ nebo „ZVS“). Uvedeným postupem došlo k uzavření smlouvy s dodavatelem prostřednictvím přímého zadání, a to na základě krajem deklarované mimořádné situace dle § 22 odst. 1 písm. a) ZVS,

kdy má dojít k přerušení poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících nebo takového přerušení bezprostředně hrozí.

Výše uvedený postup byl navržen odborem dopravy a silničního hospodářství v materiálu pro jednání Rady Karlovarského kraje dne 18. 10. 2021 (materiál neoznačen číslem) k předmětu „Smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové dopravě k zajištění dopravní obslužnosti územního obvodu Karlovarského kraje na období roku 2022“ (VZ ev. č. P2100000732). Navržený postup byl odůvodněn končící platností stávajících smluv o veřejných službách v přepravě cestujících a probíhajícím zadávacím řízením na dodavatele autobusů na CNG (při zamýšleném financování dotace z IROP, 93. Výzva IROP - Nízkoemisní a bezemisní vozidlo pro uhelné regiony II. - SC 1.2.). Rada kraje následně usnesením č. RK 1115/10/21 dne 18. 10. 2021 schválila záměr uzavření smluv o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové dopravě k zajištění dopravní obslužnosti územního obvodu Karlovarského kraje na období roku 2022 dle návrhu.

V době schválení záměru uzavřít Smlouvu, měl kraj na výše označených linkách zajištěnu dopravní obslužnost prostřednictvím stejného dodavatele, tj. Autobusy Karlovy Vary, a.s. dle smlouvy č. KK03170/2019 ze dne 31. 10. 2019, ve které stanovil kompenzace za poskytování služeb pro rok 2020 v předpokládané výši 88 927 000 Kč v celkovém objemu 3 626 445 km a pro rok 2021 v předpokládané výši 106 001 700 Kč v celkovém objemu 3 645 582 km (dle dodatku č. 4 smlouvy č. KK03170/2019). Rovněž tato smlouva byla uzavřena postupem v mimořádné situaci dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných službách. Dle vyjádření kraje byly důvody pro uzavření smlouvy uvedeným výjimečným postupem stejné jako u VZ ev. č. P21V00000732 z roku 2021. Zmíněná smlouva byla uzavřena na dobu určitou od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021. Tento postup navazoval na smlouvu č. KK03123/2018 ze dne 31. 10. 2018 na období roku 2019, která byla také uzavřena s výše uvedeným dodavatelem přímým zadáním.

Před uzavřením smluv s dodavatelem Autobusy Karlovy Vary, a.s. prostřednictvím přímého zadání ve výše uvedeném období, byl usnesením rady kraje č. RK 668/05/18 dne 28. 5. 2018 schválen záměr zadávací dokumentace k nadlimitní veřejné zakázce na služby realizované formou otevřeného řízení na „Dlouhodobé zajištění dopravní obslužnosti Karlovarského kraje veřejnými službami v přepravě cestujících veřejnou linkovou dopravou“ a schválení vymezení tří oblastí k přímému uzavření smluv o závazku veřejné služby k zajištění dopravní obslužnosti Karlovarského kraje veřejnou linkovou dopravou pro období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2028. V úředním věstníku Evropské unie bylo dne 27. 10. 2017 zveřejněno Oznámení předběžných informací pro veřejnou zakázku na služby (2015/S 149-274517) s termínem zahájení zadávacího řízení dne 1. 1. 2019 s dobou trvání 120 měsíců ode dne zadání zakázky. K realizaci zadávacího řízení však do dnešního dne nedošlo, namísto toho bylo postupováno prostřednictvím přímých zadání jednomu dodavateli.

Kraj obdržel v průběhu roku 2018 informaci o přípravě dotačních titulů speciálně určených pro tzv. uhelné regiony (mezi kterými je i Karlovarský kraj), tzv. RE:START, v jehož rámci mělo dojít k přímé podpoře zajištění nových nízkoemisních vozidel pro veřejnou linkovou dopravu. Kraj již v roce 2018 začal průběžně jednat a konzultoval s Ministerstvem pro místní rozvoj termín a rozsah výzvy pro podání žádosti pro získání dotace z IROP na nákup nových autobusů. Dne 16. 1. 2020 byla vyhlášena výzva č. 93 pro předkládání žádostí o podporu IROP „Nízkoemisní a bezemisní vozidla pro uhelné regiony II.“, ve které kraj uspěl se 4 projekty s názvem „Podpora veřejné hromadné dopravy v Karlovarském kraji v oblasti II. s cílem zlepšování dopravních

systémů šetrných k životnímu prostředí a to vyřazením stávajících autobusů a nákupem nových autobusů s pohonem CNG zaručující nižší ekologické zatížení“.

V průběhu roku 2021 kraj realizoval zadávací řízení na nákup nových autobusů. Veřejná zakázka „Nákup CNG autobusů pro Karlovarský kraj“ byla zveřejněna ve Věstníku veřejných zakázek pod evidenčním číslem Z2021-020615. Usnesením rady kraje č. RK 1314/11/21 dne 22. 11. 2021 bylo schváleno rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení na veřejnou zakázku „Nákup CNG autobusů pro Karlovarský kraj“ dle § 127 odst. 2 písm. h) ZZVZ. V průběhu přezkoumání bylo zjištěno, že jediný uchazeč z důvodu zrušení zadávacího řízení podal námitku na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

Popis zjištění

Standardním způsobem zajišťování dopravní obslužnosti v krajích, má být provedení nabídkového řízení dle § 10 a navazujících, zákona o veřejných službách, které zajistí realizaci konkurenční soutěže v dané oblasti. V určitých zákonem vymezených případech, může objednatel zajistit služby dopravní obslužnosti prostřednictvím přímého zadání dle § 18 až 20 ZVS jednomu konkrétnímu dodavateli bez soutěže (jedná se o analogii ZVS k jednacímú řízení bez uveřejnění dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek). Jedním z důvodů opravňujících k postupu objednatele přímým zadáním, je existence mimořádné situace dle § 22 ZVS. Kontrolní skupina se z tohoto důvodu zaměřila na šetření, zda pro postup objednatele v režimu mimořádné situace přímým zadáním existoval oprávněný důvod.

Realizace záměru přechodu na CNG autobusy je vázána na financování z výše uvedeného dotačního titulu, který v roce 2018 neumožňoval krajem preferované řešení, tj. aby kraj pořízená vozidla mohl pronajmout soukromému dopravci k provozování. Možnost pronajímat pořízená vozidla byla do metodiky zařazena až pro 93. výzvu v lednu 2020. Kromě potřeby zajištění dotačního financování, bylo zároveň od začátku zřejmé, že výhledově bude kraj realizovat veřejnou zakázku na nákup autobusů na pohon CNG a také, že bude nutné následně realizovat další řízení k zajištění dopravní obslužnosti, v rámci kterého budou pořízené autobusy kraje vysoutěžným dopravcům pronajímány. Z uvedených skutečností mělo být již v roce 2018 evidentní, že takto rozsáhlá změna koncepce dopravní obslužnosti v kraji, bude jednoznačně dlouhodobým procesem.

Ke složitosti procesu změny koncepce zajišťování dopravní obslužnosti se také vyjadřuje Krajský soudy v Brně (dále také „KS“) v rozsudku č. j. 31 Af 80/2020-83 takto, cit.: *„změna koncepce zajišťování dopravní obslužnosti je bezpochyby náročným procesem, jehož průběh může být ovlivněn různými skutečnostmi. S náročností tohoto procesu však musí objednatel vždy počítat a s dostatečným předstihem si stanovit harmonogram příprav tak, aby byl schopen předvídat, kdy bude reálně možné novou koncepci uvést do života. Přímé uzavření smlouvy tvoří výjimku z obecného požadavku na konání nabídkového řízení a objednatel k němu může přistoupit pouze tehdy, pokud má objektivně prokázané, že jsou v daném případě naplněny zákonné podmínky.“*

Ani v současné době není zřejmé, kdy bude možné realizovat dopravní obslužnost na autobusech pořízených z IROP. Nová veřejná zakázka na pořízení autobusů (ev. č. Z2022-011557) byla ve Věstníku veřejných zakázek zveřejněna až dne 28. 3. 2022, lhůta pro podání nabídek je do 28. 4. 2022, termín dodání autobusů je stanoven na 14 až 15 měsíců od doby účinnosti kupní smlouvy. Přitom dopravní

obslužnost má kraj zajištěnou se společností Autobusy Karlovy Vary, a.s. a jinými dopravci smlouvou, jejíž platnost je do 31. 12. 2022.

Z popsaného časového sledu je zřejmé, že kraj si nestanovil reálný harmonogram pro provedení změny koncepce v zajištění dopravní obslužnosti, ale několik let uzavíral smlouvy časově omezené přímým zadáním preferovanému dopravci. Kraj předem věděl, že závazek ze smlouvy pro rok 2019 k 31. 12. 2019 zanikne, a přesto neučinil dostatečné kroky k tomu, aby byla plynulá návaznost přepravních služeb zajištěna zákonnými prostředky založenými na soutěžních principech.

Při uzavírání smluv na dopravní obslužnost od roku 2018 do roku 2021 na období jednoho nebo dvou let bez nabídkového řízení kraj postupoval podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných službách, kdy mimořádnost situace zdůvodnil končící platností stávajících smluv o veřejných službách v přepravě cestujících a nutnosti zajistit dopravní obslužnost územního obvodu Karlovarského kraje.

Názor na výjimečnost možnosti využití přímého zadání smlouvy vychází mimo jiné z ustálené rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále také „Úřad“) např. rozhodnutí č. j. ÚOHS-37167/2021/500/Alv a č. j. ÚOHS-32860/2020/322/DJa: *„Postup přímého zadání smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících s ohledem na vznik mimořádné situace stanoví zákon pouze jako výjimku z postupu uzavírání smluv o veřejných službách v přepravě cestujících v nabídkovém řízení, které ovládají soutěžní principy. Jedná se o výjimečný způsob uzavírání smluv, kdy je taková smlouva sice zadávána v režimu podle zákona, ale vzhledem k povaze tohoto způsobu zadávání smlouvy je hospodářská soutěž o předmět plnění ze smlouvy fakticky zcela vyloučena; vyloučen je tedy ten aspekt nabídkového řízení, jenž má zajistit ekonomickou výhodnost pořízení veřejných služeb v přepravě cestujících.“*

Jak vyplývá z textu uvedeného na str. 5 až 7 popisující chronologii úkonů objednatele, v období platnosti smlouvy č. KK03170/2019 uzavřené dne 31. 10. 2019 na období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2021, společně s předcházejícím období platnosti smlouvy č. KK03123/2018 uzavřené dne 31. 10. 2018 na období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019, měl objednatel zcela objektivně dostatečné množství času do dne 31. 10. 2021, aby na dané veřejné služby realizoval nabídkové řízení, namísto opětovného postupu v kraji deklarované mimořádné situaci. **Samotné plynutí času, jež vyústí v ukončení smlouvy na dobu určitou, nemůže být dle vyhodnocení kontrolní skupiny považováno za mimořádnou situaci, nebo samo o sobě za ospravedlnitelný předpoklad, který zavádí vzniku mimořádné situace. Termín ukončení smlouvy je totiž kraji dlouhodobě předem znám, nejedná se o náhlý vznik mimořádné okolnosti či situace například typu výpadku přepravní kapacity stávajícího dopravce, které návazně vytvoří potřebu uzavření paralelního smluvního úvazku k zajištění dopravní obslužnosti v rámci této mimořádné situace tak, aby bylo dosaženo zachování rozsahu veřejné služby pro obyvatele**

na postižených linkách¹. Kontrolní skupina je proto přesvědčena, že právě uvedený ilustrativní případ a jiné analogické případy vzniku mimořádné situace, jsou smyslem umožnění zákonné výjimky z nabídkového řízení a zároveň je přesvědčena, že kritéria šetřeného případu kontrolované osoby, danému smyslu zákonné výjimky logicky přímo odporují.

Také výše odkazovaný rozsudek KS č. j. 31 Af 80/2020-83 mimo jiné uvádí, že mimořádnými situacemi, jež opravňují k přímému uzavření smlouvy, budou zejména takové situace, které objednatel nezpůsobil, nemá nad nimi kontrolu, jsou překvapivé, nepředvídatelné apod. Dle výkladu KS lze institut uzavírání smlouvy přímým zadáním přirovnat k jednacímu řízení bez uveřejnění (dále také „JŘBÚ“) podle § 63 a násl. zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZZVZ“), zejména pak k JŘBÚ z důvodu krajně naléhavé okolnosti podle § 63 odst. 5 ZZVZ. KS v rozsudku uvádí: „*Oba způsoby uzavírání smlouvy jsou netransparentní, lze je využít pouze ve výjimečných případech, představují málo formální alternativu běžného zadávacího či nabídkového řízení a podmínkou pro jejich využití je mimořádná situace*“. Z tohoto důvodu KS odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“) ze dne 31. 8. 2020, č. j. 2 As 126/2019-78, v němž NSS podmínil použití JŘBÚ splněním 4 kumulativních předpokladů: „*1) existuje krajně naléhavá okolnost, 2) tuto okolnost zadavatel nemohl předvídat, 3) tuto okolnost zadavatel nezpůsobil, a 4) nelze dodržet lhůty pro otevřené řízení, užší řízení nebo jednací řízení s uveřejněním. Analogicky by bylo možné stanovit pro použití institutu uzavření smlouvy přímým zadáním taktéž 4 kumulativní předpoklady: 1) přerušování poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících nebo hrozba takového přerušování, 2) tuto situaci objednatel nemohl předvídat, 3) tuto situaci objednatel nezavinil a 4) nelze dodržet lhůtu pro nabídkové řízení. Právě ve splnění těchto podmínek spočívá požadovaná „mimořádnost“ situace, která je k použití institutu uzavření smlouvy přímým zadáním stěžejní.*“

Z výše odcitované interpretace KS tak vyplývá, že faktické přerušování poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících nebo bezprostřední hrozba takové situace, není sama o sobě postačující podmínkou pro uzavření smlouvy o veřejných službách přímým zadáním. Je nutné vyhovět též výše odkazovaným podmínkám č. 2) až 4), přičemž na základě již uvedeného popisu je zřejmé, že těmto podmínkám kraj nevyhovil.

V odkazovaném rozsudku KS dále uvádí, že Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007, o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici, sice nepoužívá pojem mimořádné situace, ale výslovně označuje uzavření smlouvy přímým zadáním jako mimořádné opatření. Mimořádné opatření přitom z povahy věci nemůže být uplatňováno jako standard, tj. v běžných situacích, neboť by nebylo opatřením mimořádným. Kontrolní skupina k tomuto uvádí, že kontrolovaná osoba zadala smlouvu č. KK03727/2021 opakovaně přímým způsobem, která následovala

¹ K tomuto také dále ÚOHS v rozhodnutí č. j. S0370/2017/VZ, cit.: „Uplynutí plnění ukončením smlouvy nelze považovat za mimořádnou situaci, neboť tento jev je v rámci smluvních vztahů zcela běžný a předvídatelný, neboť je předem znám okamžik ukončení smlouvy, který se sjednává při započetí smluvního vztahu, případně je v rámci takové smlouvy vymezena výpovědní doba. Ad absurdum, přijetí výkladu, že skončení smluvního vztahu na poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících je mimořádnou situací, by mohlo vést k tomu, že objednatel by na počátku plnění služby uzavřel smlouvu o veřejných službách v přepravě cestujících v nabídkovém řízení na dobu určitou a následně by po uplynutí platnosti takové smlouvy mohl nové plnění zadat libovolnému dopravci přímým zadáním s odkazem na vzniklé přerušování služby“.

smlouvu č. KK03170/2019, uzavřenou se stejným dodavatelem, přičemž ani tato smlouva dle zjištění kontrolní skupiny nevzešla z nabídkového řízení a byla už tehdy uzavřena přímým zadáním.

Na základě výše uvedeného kontrolní skupina tak dospěla k závěru, že Karlovarský kraj se svým postupem při opakovaném uzavírání smluv prostřednictvím přímého zadání k poskytování veřejných služeb v přepravě cestujících s dodavatelem Autobusy Karlovy Vary, a.s. dopustil porušení ustanovení § 18 v návaznosti na § 22 odst. 1 písm. a) zákona o veřejných službách.

V důsledku nesprávného postupu při výběru dodavatele k zajištění dopravní obslužnosti se kraj mohl dopustit přestupku dle § 33 odst. 1 písm. f) zákona o veřejných službách.

Identifikovaný nedostatek zakládá oznamovací povinnost kontrolního orgánu vyplývající z § 25 odst. 4 kontrolního řádu vůči orgánu veřejné správy, který je místně a věcně příslušný k činění opatření k nápravě či ukládání sankcí za zjištěné nedostatky. Zjištění bude proto předáno Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže jako podnět k posouzení případného zahájení navazujícího řízení.

Závěr

Na základě výsledku přezkoumání hospodaření kraje za rok 2021, vykonaného ve smyslu zákona č. 420/2004 Sb., lze konstatovat, že byl zjištěn:

- **1 nedostatek ve smyslu ustanovení § 10 odst. 3 písm. c) bod 4 zákona č. 420/2004 Sb., jehož popis je zachycen v předchozím textu.**

Rizika, která mohou mít negativní dopad na hospodaření územního celku v budoucnosti ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. a) zákona č. 420/2004 Sb.

Konkrétní rizika nejsou kontrolní skupinou formulována vzhledem ke skutečnosti, že zjištění uvedené v této zprávě bude postoupeno jako podnět k posouzení potřeby zahájení navazujícího řízení z pozice věcně příslušného orgánu veřejné správy, kterým je Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. V případě, že ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže dojde k potvrzení nezákonnosti postupu Kraje, však platí, že Kraj by měl následně realizovat nezbytná opatření pro zamezení rizika opakovaného výskytu obdobných nedostatků spočívajících v omezení náležité hospodářské soutěže v budoucnosti, jelikož omezení hospodářské soutěže sebou zprostředkovaně nese riziko dosažení snížené míry kvality a hospodárnosti získaného plnění, riziko zvýšené zátěže rozpočtu Kraje ve vztahu k potenciálním sankcím a v neposlední řadě také riziko nepatřičného ovlivnění tržního prostředí.

Ukazatele ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. za rok 2021

Podíl pohledávek a závazků na rozpočtu kraje a podíl zastaveného majetku na celkovém majetku kraje:

a) podíl pohledávek na rozpočtu kraje	0,48 %
b) podíl závazků na rozpočtu kraje	2,47 %
c) podíl zastaveného majetku na celkovém majetku kraje	0 %

Ukazatel ve smyslu ustanovení § 10 odst. 4 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb. za rok 2021

Dluh kraje nepřekročil 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Posledním kontrolním úkonem ve smyslu ustanovení § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 255/2012 Sb. bylo vyhodnocení námitek k návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření Karlovarského kraje dne 27. 5. 2022.

Stanovisko Karlovarského kraje k Návrhu zprávy z přezkoumání hospodaření za rok 2021 je dle požadavku učiněného v souladu s § 7 písm. c) zákona č. 420/2004 Sb., přiloženo ke Zprávě prostřednictvím přílohy označené písmenem C. Pro úplnost rovněž přikládáme prostřednictvím přílohy D dokument Písemné závěry z prověření námitek uplatněných ve stanovisku Karlovarského kraje k Návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2021, jehož přílohou je Vyhodnocení vyjádření Karlovarského kraje č. j: KK/80/HK/22 ze dne 22. 4. 2022 ke kontrolnímu zjištění uvedeném v Zápisu z 2. dílčího přezkoumání hospodaření Karlovarského kraje za rok 2021.

Poučení

Podle ustanovení § 13 odst. 1 písm. b) zákona č. 420/2004 Sb. je územní celek povinen přijmout opatření k nápravě chyb a nedostatků uvedených ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření. V této souvislosti přezkoumávající orgán informuje kraj, že nedostatek uvedený v této zprávě bude v souladu s § 25 odst. 4 kontrolního řádu postoupen Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, jakožto orgánu veřejné správy, který je věcně příslušný k prošetření správnosti úkonů kraje, respektive k ukládání opatření k nápravě či sankcí za zjištěné nedostatky v dané oblasti. Výsledná opatření realizovaná na úrovni kraje by se měla odvinout od závěrů z posouzení předmětné záležitosti z pozice věcně příslušného orgánu.

Praha

Podpisy kontrolorů:

Pavla Suchopárková
kontrolor pověřený řízením přezkoumání

.....

Pavλίna Doležalová

.....

Přílohy

- A – Seznam všech dokladů a jiných materiálů využitých při přezkoumání hospodaření Karlovarského kraje za rok 2021
- B – Seznam základních právních předpisů, jejichž dodržování bylo při přezkoumání hospodaření ověřováno
- C – Stanovisko kraje k Návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2021, č. j. KK/102/HK/22, ze dne 13. 5. 2022
- D – Písemné závěry z prověření námitek uplatněných ve stanovisku Karlovarského kraje k Návrhu zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření za rok 2021, č. j. MF-19477/2021/1702-27, ze dne 27. 5. 2022